

Templomunk új keresztelőtájról

Újabban a keresztelések alkalmával Kelenföldön – a lutheri teológia alapján¹ nagyon helyesen – a lelkészek a kútba öntött vízből kezükkel merik rá a vizet a keresztelendő fejére. Egy mozdítható tál segítségével az istentisztelet végén a kútba öntött vizet könnyebb eltávolítani. Ezt a célt szolgálja templomunk legújabb berendezési tárgya is.

Az alkotóról

Madarassy István 1948-ban született Budapesten. Érettségi után restaurátor lett a Magyar Nemzeti Múzeumban. 1972-ben diplomát szerzett az Iparművészeti Főiskolán.

Munkái hazai és külföldi gyűjteményekben egyaránt megtalálhatók. Egyebek mellett az ő nevéhez fűződik a Pesti Vigadó csillárjainak rekonstrukciója is. 1994-ben a ravennai Dante-biennálén a „Pokol kapuja” tervével aranyérmert nyert. 1992-től tagja a Salzburgi Európai Tudományos és Művészeti Akadémiának. 2000-ben *István és Gizella* szoborpárját a magyar millennium római ünnepén *Mádl Ferenc* államfő és *Orbán Viktor* kormányfő II. *János Pál* pápának adományozta. 2004-ben alkotómunkásságáért a Köztársasági Elnök Érdemérmével tüntették ki. *Dávid Katalin* művészettörténész Madarassy Istvánt mint „a kortárs magyar szobrászat és ötvösművészet kialakításában erőteljesen és elismertséggel részt vevő művészt” jellemzi.

Római katolikus vallású, nő, két gyermek apja. Evangélikus felesége révén templomunkban volt az esküvője, felesége és leánya gyülekezetünk aktív tagja.

A keresztelőtájról és szimbólumairól

A keresztelőtál a keresztelők állandó kelléke, éppen ezért nem helyes elrakni, mint ahogyan a keresztelőkutat sem szoktuk „virágtartónak” használni, ha éppen nem keresztelünk. Ezzel ugyanis azt fejezzük ki, hogy az egyház Urának rendelése, felhatalmazása szerint bármikor készen vagyunk keresztelni.

Egy állandó templomi berendezésnél a használhatóság mellett fontos szempont az is, hogy a tárgy milyen üzenetet hordoz.

A félgömb alakú tálat egy, a folyóvizet szimbolizáló gyűrű veszi körül. Ez egy peremet alkot, amely a márvány keresztelőkút szélére illeszkedik. A négy égtáj irányában forrást jelképező ékek láthatók. A négyből háromnak a tetején figurák találhatók: egy galamb és két lepke, melyek közül az egyik lepke és a galamb a tál kiemelhetőségét segítik. A tál vörösréz anyaga és oxidációval elért különleges színezése a keresztelőkút színéhez igazodik.

A keresztelőkút nyolcszögletűségét megtörő peremgyűrű Isten örökkévaló szeretetére és tervére is utal, melyben bennünket részesíteni akar (Jer 31,3²; 1Tim 2,4³). A négy égtáj felé elhelyezett „forrásékek” egyrészt Jézus missziói parancsára utalnak (Mt 28,19⁴), de eszünkbe juttatják Jézus szavát is: „Aki hisz énbennem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek!” (Jn 7,38) Amikor Isten a kereszttség szentségében személyesen szólítja meg az embert (Ézs 43,1⁵), megnyílik előtte az út az örök életre és a Lélek által vezetett keresztény életre (Ef 4,4–6⁶), ha hittel megragadja Isten ígérését: „Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik.” (Mk 16,16) A medence felé forduló galamb figurája a Szentlelket jelképezi, aki által az egyházat, a szentek közösségét gyűjti magának a Szentháromság Isten ebben a világban.

A lepkék először is a feltámadás utáni megdicsőült lét keresztény szimbólumai. A pillangó már az antik irodalomban is a lélek jelképe volt. Később a kereszténység innen vette át a feltámadás szimbólumaként. A jelkép feltűnik az itáliai reneszánszban is: a Madonna-képeken a gyermek Jézus kezén szerepel, de a XIX. századi síremlékeken is gyakran látható. Ahogyan a lepke is először hernyó, majd báb, ugyanúgy a keresztény embernél is megfigyelhető három szakasz: földi lét, halál, feltámadás. Noha valljuk, hogy testben támadunk fel, mégis tudhatjuk, hogy a megdicsőült testünk egészen más lesz, mint amilyenben

¹ A reformátor szerint a keresztelés „bő” vízzel történjék.

² Örök szeretettel szerettek, azért vontalak magamhoz hűségesen.

³ Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére.

⁴ Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.

⁵ Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!

⁶ Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is: egy az Úr, egy a hit, egy a keresztység, egy az Istene és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett, és mindenek által, és mindenekben.

jelenleg élünk, csakúgy, mint ahogyan a hernyó is teljesen különbözik a lepkétől (1Kor 15,42–44⁷). A keresztségben a halálunk utáni feltámadás és az örök élet ígérete lehet a miénk. Ezt fejezi ki a szentség látható jelében a víz alá merítés ősi képe is: ahogyan alámerülünk a víz alá, mintha meghalnánk a bűnnek, és ahogyan feljövünk a víz alól, mintha feltámadnánk az Istennek (Róm 6,10⁸). Ez az ígéret azonban nem csupán egyszer valamikorra vonatkozik, hanem hihetjük, hogy a Szentlélek által már itt, egy keresztelőn jelen lévő valóság lehet (Róm 6,11⁹). Erre utal a lepkék elhelyezése: a medence szélén kifelé tekintenek, mintha éppen most szabadultak volna ki bábjukból, és szárítgatnák még szinte képlékeny szárnyukat, mielőtt ellibbennének. Annak, hogy az egyik oldalon a szimmetria szerint „hiányzik” egy lepkefigura, egyrészt praktikus oka van (a kereszteléshez így több a hely, a keresztelés után a víz itt kiönthető), másrészt értelmezhető úgy is, hogy a „hiányzó” lepke mindig az, akit éppen keresztelünk.

Budapest, 2005. január 9.

---

⁷ Így van a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban; elvettetik gyalázatban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtlenségben, feltámasztatik erőben. Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Ha van érzéki test, van lelki test is.

⁸ Mert aki meghalt, az meghalt a bűnnek egyszer s mindenkorra, aki pedig él, az az Istennek él.

⁹ Ezért tehát ti is azt tartjátok magatokról, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek a Krisztus Jézusban.